

ДНЕВНИКЪ

(СТЕНОГРАФИЧЕСКИ)

НА

VII^{ТО} ОБИКНОВЕННО НАРОДНО СЪБРАНИЕ (ПЪРВА РЕДОВНА СЕССИЯ).

— 838 —

XI Засѣдание, Срѣда, 3 Ноемврий, 1893 год.

(Отворено въ 1½ часа подиръ пладнѣ, подъ прѣдсѣдателството на подпрѣдсѣдателя г-на М. Милевъ).

Отсѣствуватъ прѣдставителитѣ: А. П. Семерджиевъ, Атанасъ Джоговъ, Ат. Попповъ, Божилъ Попповъ, Василъ Карагѣзовъ, Величко Христовъ, Вел. Попповъ, Георги Попповъ, Георги Николовъ, Д-ръ Помяновъ, Д-ръ Калшакловъ, Димитръ Радановъ, Димитръ Пашковъ, Ив. Стамболовъ, Ив. Хаджиеновъ, Ив. Андоновъ, Илия Стоковъ, Иосифъ Богдановъ, Ив. Алексиевъ, Константинъ Попповъ, К. Стефановъ, Лаз. Стаменовъ, Манчо Маневъ, Ник. Стоименовъ, Петръ Нейковъ, П. Шоповъ, Симо Гиговъ, Сотиръ Календеровъ, Стою Ранделовъ, Статъ Паница, Хр. Дюкмеджиевъ, Хр. Чакмаковъ и Хасанъ Бей.

Прѣдсѣд.: (Звъни). Отъ цѣлото число прѣдставители въ днешното засѣдание присѣствуватъ 116 души. Има значи, законното число прѣдставители, за да се отвори засѣданието и да се пристъпи къмъ разглеждане положенитѣ на дневния редъ въпроси. На дневния редъ, въ днешното засѣдание имаме само: продължение отъ докладътъ на комиссията, по провѣрката на изборитѣ.

Прѣди да се пристъпи къмъ дневния редъ, г-нъ секретаръ ще прочете съкратения протоколъ отъ поминѣлото засѣдание.

Секрет. Д. Йовевъ: (Чете съкратения протоколъ отъ IX засѣдание).

Янко Чучарковъ: По прошеніето на Ив. Стойковъ, изъ гр. Сопотъ, и азъ казахъ, че вмѣсто да му се отпусне 80 лева мѣсечна пенсия, да се прати прошеніето му въ М-ството на Вътрѣшнитѣ Дѣла. Това не

е записано въ съкратения протоколъ, и азъ моля да се отбѣлѣжи това нѣщо.

Прѣдсѣд.: Ще се отбѣлѣжи. — Ще дамъ на во-тиране прочетения съкратенъ протоколъ, заедно съ поправката на г-на Чучаркова. Който не приема прочетения съкратенъ протоколъ за вѣренъ и точенъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

На дневния редъ имаме: продължение отъ доклада на комиссията по провѣрката на изборитѣ. Г-нъ докладчикътъ има думата.

Доклад. З. Градинаровъ: Ще се докладватъ изборитѣ отъ Карловската избирателна околия, Пловдивски окръгъ. Тѣзи избори, до сега комиссията не ги е докладвала, защото противъ тѣхъ имаше подадени разни протестации и комиссията трѣбваше да направи справка, за да се увѣри въ тѣхната истинностъ и дѣйствителностъ. Споредъ протокола на избирателното бюро, се вижда, че изборътъ се е произвелъ на 18-й Юлий, въ опрѣдѣления отъ закона часъ. Изборътъ се е свършилъ 2 часа по-късно, за това, защото избирателитѣ отъ Карловската градска община сж започнали да гласоподаватъ въ 3 часа и 45 минути подиръ пладнѣ и сж продължавали до 6 часа. Отъ 9.620 души избиратели, записани въ избирателнитѣ списъци, присѣствували и гласоподавали 2.318 души. Най-много гласове получили: Никола Ив. Козаровъ, отъ гр. Карлово 1.391 гласа и Начо Стояновъ, отъ село Дерелий 1.319 гласа. Останѣлитѣ кандидати сж получили: Стефанъ Мазакъвъ 926

гласа, Никола Цвѣтковъ 853 гласа Х. Османъ Х. Хасановъ 135 гласа, други нѣколцина по 22 гласа и трима други по 1—2 гласа.

Срѣщу неправилността на този изборъ има нѣколко контестації подадени, отъ които най-главната е контестаціята отъ общинитѣ: Химитлийска, Чукурлийска, Мраченишка, Дугандлийска, Долно-Омарбаска, Маджерска, Джбенска, Бѣговска, Банинска, Хисаръ-Биселерска, Араповска, Овчеларска и Горне-Махленска. Тази контестація, която е направена обща отъ всичкитѣ села, носи 1.259 подписа. Тѣ контестиратъ избора на тѣзи три основания: първо, че избранный Никола Козаровъ, непритѣжавалъ условията прѣдписани въ избирателния законъ, понеже нѣмалъ 30 годишна възраст и като такъвъ, не може да бѣде народенъ прѣдставителъ; второ, че кандидатътъ Начо Стояновъ не могълъ да бѣде народенъ прѣдставителъ, защото билъ даденъ подъ съдъ за злоупотрѣбление на общински пари, имало е обвинителенъ актъ и ако Нар. Събрание желае, можело да се увѣри, като изиска свѣденія отъ Пловдивския прокурорски надзоръ; и трето, че въ деня на избора — което било споредъ тѣхъ едно отъ най-сжщественнитѣ нарушения — като дошли да гласоподаватъ тѣзи общини, явили се на първата секция, но казали имъ, че въ втората секция трѣбвало да гласоподаватъ; когато отишли въ втората секция, отъ тамъ ги пратили въ първата секция и ужъ тѣзи 13—14 общини, състоящи отъ 1.259 души, ходили отъ секция на секция и не ги приемали да гласоподаватъ. На основание на тѣзи нарушения на избирателния законъ, искатъ да се касира този изборъ.

Комиссията по провѣрката на изборитѣ, като взе прѣдъ видъ първия въпросъ, че контестаціята срѣщу Никола Козарова — че той нѣмалъ 30 годишна възраст, — не се подкрѣпва съ никакви документи, нито даже отъ нѣкакви писма или свидѣтелства отъ частни лица, тя остави този първи мотивъ безъ послѣдствие, по нѣмание доказателства. По втория въпросъ, че Начо Стояновъ билъ даденъ подъ съдъ за злоупотрѣбление общински пари, понеже комиссията не може да ходи по сѣдилищата и да прави справки, а още повече че не може да знае, да ли дѣйствително ще бѣде осѣденъ или не, защото не всичкитѣ лица, които се даватъ подъ съдъ сж виновни и се наказватъ, то тя и този мотивъ за касиранieto на избора остави безъ послѣдствие, като неоснователенъ. По третия въпросъ, че тѣ сж биле отблъснати отъ едната секция на другата и съ това имъ се отнела възможността да гласоподаватъ, комисията мисли, че тѣ можеха да заявятъ за това на бюрото; обаче, подобно нѣщо нѣма забѣлѣжено въ протокола, и комисията нѣможеше да се основава само на тѣхното казване, че не сж гласоподавали. Вслѣдствие на всичко това, комисията намира, че изборътъ въ Карловската околия е правиленъ и редовенъ и моли Нар. Събрание да го приеме за такъвъ.

Прѣдсѣд.: Желаетъ ли нѣкой да говори по този изборъ? (Никой не иска думата). Понеже никой не иска да говори, ще дамъ на вотирание. Който не приема за правиленъ и законенъ изборътъ въ Карловската околия, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, утвърждава се.

Доклад.: Дохожда послѣдния изборъ, именно изборътъ въ Разградската избирателна околия.

Тѣзи избори сж малко интересни; за това, отъ страна на комисията, ще дамъ нѣкои разяснения на почитаемото Събрание, което остава господаръ да ги приеме или не, като вземе и това прѣдъ видъ, че комисията не настоява нито на едното нито на другото. Провѣрката на тѣзи избори пакъ забавихме за това, защото прогласенитѣ депутати, които се намиратъ тука между насъ, сж прогласени съ единъ гласъ повече единия, съ два гласа повече другия, за народни прѣдставители. Ако човѣкъ гледа протоколътъ на избирателното бюро, ще види, че биле гласували 1.828 души избиратели. Казвамъ туй нѣщо: „ако се гледа протоколътъ“ защото има други документи, които иджтъ да докажжтъ съвършено противното на това, което е писано въ протокола. Въ протокола се казва, че гласували 1.828 души, слѣдователно, би трѣбвало да се намѣржтъ и 1.828 бюлетини. Обаче, самото това бюро казва по-подирѣ, че като сж провѣрили бюлетинитѣ, излѣзли не 1.828, а 1.821 т. е. съ 7 бюлетини по-малко, отъ колкото сж биле записани въ протокола. На основание на това, прогласени биле за народни прѣдставители г-да Димитръ Радановъ, избранъ съ 883 гласа, Бърни Бърневъ съ 882 гласа и Димитръ Стояновъ съ 879 гласа. Останѣлитѣ кандидати сж тѣзи: Изетъ Мехмедовъ съ 876 гласа, Хаджи Неджибъ Бей съ 877 гласа и Петъръ Куюмджиевъ съ 878 гласа.

Както виждате, г-да прѣдставители, въ резулата за прогласяването на народнитѣ прѣдставители играе разлика 1 гласъ на Петъръ Куюмджиевъ, срѣщу Димитръ Стояновъ и два-три гласа, срѣщу другитѣ кандидати. Заинтересованитѣ по този изборъ лица, се оплакали на правителството, именно на г-на Министра-Президента, че бюлетинитѣ не сж биле провѣржавани отъ страна на избирателното бюро и това, което се пишело въ протокола, не било вѣрно. Не било вѣрно и това, че бюлетинитѣ сж биле прѣброявани и намѣрени 1.821. Вслѣдствие на това, тѣ сж молили, щото въ присѣдствието на Постоянната Комиссия, въ присѣдствието на Градско-Общинский Съвѣтъ и на двѣтѣ заинтересовани страни, именно на Димитра Радановъ, Бърни Бърневъ, Димитра Стояновъ, Изета Мехмедовъ, Хаджи Неджибъ Бей и Петра Куюмджиевъ, — да стане втора провѣрка на бюлетинитѣ и да се види, кой е получилъ вишегласие. Тази тѣхна молба била уважена и сж биле показани заинтересованитѣ страни да присѣдствуватъ при прѣброяването на бюлетинитѣ. Въ протокола, който е билъ съставенъ за тази цѣль, отъ Постоянната Комиссия, на 25-й Юлий 1893 г., се оказа слѣдующето. Комиссията казва тѣй: „комисията прѣди да при-

стали към провѣряването количеството на бюлетини и гласовѣ по тѣхъ, провѣри поканата, съ която бѣха поканени кандидатитѣ отъ двѣтѣ страни, за да присѣдствуватъ и провѣрката да се извърши въ тѣхното лично присѣствие, и намѣри, че поканенитѣ кандидати: Радановъ, Бърни Бърневъ и Изетъ Мехмедовъ не сѣ се расписали. Първиятъ отсѣдствувалъ отъ Разградъ. Още като билъ тамъ, прѣдсѣдателтъ го поканилъ устно, за да присѣдствува, но той отказалъ. Другитѣ двама кандидати Бърни Бърневъ и Изетъ Мехмедовъ, ако и поканени сѣ покана, тѣ отказали да присѣдствуватъ, безъ да кажѣтъ или пъкъ да отбѣлѣжѣтъ причинитѣ които ги принуждавали да не присѣдствуватъ. Най-послѣ, въ присѣствието на другитѣ заинтересовани страни, като се отворила кутията, ето какво се оказало. Намѣрили сѣ сѣ бюлетини провѣрени съ връвъ, подпечатени съ печата на Разградския бирникъ Иванъ Касабовъ и като се приброили, излѣзи 1.816 бюлетини, а въ дневника сѣ биле записани 1.821. заедно съ единъ недѣйствителенъ, който се намира пришитъ при избирателния протоколъ съ една смѣтка отъ единъ бояджия, въ която се казва, че той ималъ да зима отъ нѣкого за прѣжда и вмѣсто да пусне бюлетина, той пусналъ това парче книга—негова смѣтка. Гдѣто пъкъ 5 бюлетини сѣ излѣзли по-малко, и тази разлика произлизали отъ това, че бюрото не е провѣрявало вѣрно бюлетинитѣ. Прѣдсѣдателтъ на Окрѣжната Коммисия, който билъ и прѣдсѣдател на бюрото и нѣкой членове отъ бюрото исповѣдали, че вечерта, въ врѣме на прѣброяването на бюлетинитѣ, не сѣ могли да се прѣброятъ всичкитѣ. Вслѣдствие на това, г-нъ Димитръ Радановъ, който присѣдствувалъ на избора поискалъ отъ секциитѣ общитѣ числа и като ги събралъ намѣрилъ, че имало 1.821 гласа. И на това основание, той записалъ, че излѣзли 1.821 бюлетини, безъ да ги прѣброява единъ по единъ. Вслѣдствие на това, били провъзгласени за депутати, лицата, които споменѣхъ по-напрѣдъ. Отъ тази втора провѣрка се указало, че Димитръ Стояновъ е получилъ 880 гласа, П. Куюмджиевъ 879 и Хаджи Неджибъ Бей 878 гласа, когато прогласенитѣ отъ страна на избирателното бюро депутати получили: Д. Радановъ 877 т. е. три гласа по-малко отъ първия кандидатъ, Бърни Бърневъ 876 т. е. два по-малко отъ втория и Изетъ Мехмедовъ 871 съ малко повече гласове отъ третия. И коммисията, която е направила второто прѣброяване на гласовѣ, е на мнѣние, да бѣждѣтъ признати за прѣдставители: Димитръ Стояновъ, Петръ Куюмджиевъ и Хаджи Неджибъ Бей.

Независимо отъ това, заинтересуванитѣ лица подаватъ заявление въ Нар. Събрание и искатъ въ Събраниято да се провѣрѣтъ бюлетинитѣ, за да може то да се освѣтли върху правилността или неправилността на избора. Понеже коммисията не можеше освѣтъ да се съгласи съ тѣхното желаніе, бюлетинитѣ се изискаха и дойдохъ. Направи се първа, втора и трета провѣрки и най-последната четвърта провѣрка станъ вчера, когато въ

провѣрочната коммисия присѣдствуваше и самъ г-нъ М-ръ-Президентъ, за да се види кой е дѣйствителния прѣдставителъ и къмъ кого е паднало довѣрието на избирателитѣ отъ Разградската околия. Отъ тази провѣрка се указа, че Димитръ Радановъ, който се намира тукъ е получилъ 876 гласа, Бърни Бърневъ тоже 876 гласа, Изетъ Мехмедовъ 871 гласа, Димитръ Стояновъ срѣщу когото нѣма никаква контессация е получилъ 878 гласа, Петръ Куюмджиевъ 877 и Хаджи Неджибъ Бей 876 гласа. Така щото, Димитръ Стояновъ който е между насъ, е правилно провъзгласенъ за прѣдставителъ, понеже срѣщу неговия изборъ нѣма никакви заявления или оспорвания. Петръ Куюмджиевъ, когото нѣма тукъ, е получилъ 877 гласа и той трѣбва да бѣде прѣдставителъ, а не Бърни Бърневъ и Д. Радановъ. Колкото за Хаджи Неджибъ Бей, той е получилъ толкова гласове, колкото и Бърни Бърневъ.

Коммисията на основание избирателния законъ, относително правото, което има Постоянната Коммисия да тегли жребие между лица, които сѣ избрани съ еднакво число гласове трѣбваше да остави това на Пост. Коммисия; но като взе прѣдъ видъ, че ще бѣждѣтъ по-малко гарантирани при Постоянната Коммисия, отъ колкото въ Нар. Събрание, намѣри за добръ да се тегли жребието тукъ днесъ, за да се види кой отъ тѣхъ ще бѣде прѣдставителъ, вслѣдствие на което покани единъ прѣдставителъ, именно прѣдсѣдателя на Събраниято г-на Дим. Петковъ, да тегли жребие. Тегли се жребие и се падна прѣдставителъ да бѣде Хаджи Неджибъ Бей. Сега като разказахъ тази история, мнѣнието на болшинството на коммисията е: да се признае за народенъ прѣдставителъ Димитръ Стояновъ, срѣщу когото нѣма никаква протестация и П. Куюмджиевъ, който е получилъ вишегласие, а така сѣщо и Хаджи Неджибъ Бей, който спечели жребието да бѣде признатъ за прѣдставителъ. Може би Нар. Събрание да земе прѣдъ видъ, че понеже тукъ играе само единъ гласъ между единъ и другитѣ, да вземе съвършено друго рѣшение. Нѣма да настоявамъ на мнѣнието на коммисията, която прѣдоставя правото на Нар. Събрание да се произнесе за признаването избора само въ отношение на Х. Неджибъ Бей, който получилъ на равно гласове съ Дим. Радановъ и Бърни Бърневъ, но другитѣ двама, а именно Дим. Стояновъ и П. Куюмджиевъ трѣбва да се признаѣтъ за законно избрани.

Кр. Мирски: Г-да прѣдставители! Думата е за единъ изборъ, който трѣбва да утвърдимъ или кассираме. Като казвамъ кассираме, азъ разбирамъ кассиране отчасти, защото нѣма споръ, че Димитръ Стояновъ трѣбва да бѣде прѣдставителъ; но този изборъ има въ себѣ си едни работи, които не бива да не ни занимаѣтъ. Нашиятъ избирателенъ законъ, споредъ който сме избрани, задължава избирателното бюро при констатиране резултата на избора да запази бюлетинитѣ, т. е. различава се нашия днешенъ избирателенъ законъ отъ прѣдшнитѣ и отъ избирателнитѣ закони на повечето дър-

жави, за избирание прѣдставители и въобще за избираемостта. Вий помните, че прѣди, както у насъ, тъй и въ бившата Источна Румелия, щомъ се провъзгласише отъ избирателното бюро резултата на избора, бюлетинитѣ се изгаряхъ. Това имаше своитѣ добри и своитѣ лоши страни. Добрата е, че като гласуването е тайно, тайната се запазваше до края, и слѣдъ като отворятъ урната, на втория день или по-късно, никои да не узнаятъ кой за кого е гласувалъ. Въ избирателния законъ, въ членъ 62-ий е казано за бюлетинитѣ да се не изгарятъ, а да се провѣриватъ и запечатватъ по такъвъ начинъ, щото съдържанието имъ да се чете, безъ да се раскжсватъ. На основание на това, какво става у насъ? Въ нѣкои мѣста изпълняватъ прѣдписанието на 62-ий членъ така: прогласи се резултата на избора, запечатватъ се бюлетинитѣ въ платно или поне като ги провѣриватъ и запечататъ, но безъ друго и занумеруватъ ги и се подписва на края на връзката какво съдържа тя. Какво видѣхме на връзката отъ Разградскитѣ избори? — Печати само. Нѣма да е казано колко бюлетини съдържа тая или оная връзка.

Още въ първото заседание на провѣрочната коммисия, исказахъ мнѣние, че е най-добрѣ да се не броитъ тѣзи бюлетини. Г-нъ М-ръ-Прѣдсѣдатель, като е приелъ заявленията на нѣкои заинтересовани лица, които искаха да се провѣриватъ бюлетинитѣ тукъ, той е ималъ прѣдъ видъ, че избирателния законъ е спазенъ при запазването на бюлетинитѣ; защото е мислилъ, че връзкитѣ сж запечатани и е означено въ коя колко бюлетини има. Както и да е, комиссията рѣши да се прѣброитъ. И какво се указа? — Указа се, че трима отъ кандидатитѣ иматъ еднакво число гласове. Въ това врѣме се раскжсаха бюлетинитѣ и единъ видѣхъ падналъ на земята. Сегнѣ се дигнъ на масата. Коммиссията прочее, не можа да вземе окончателно рѣшение и вчера се събра да разисква изново. Азъ нѣмахъ възможность да присѣтствувамъ и днесъ чувамъ какво окончателно рѣшение се е взело въ комиссията; но и това рѣшение, не е окончателно, вѣроятно вчера не присѣтствуваше болшинството отъ комиссията и прѣди малко свикахъ ни нѣколко души, които бѣхме тамъ, тегли се жребие и сега се казва резултатътъ, именно да се приеме Хаджи Неджибъ Бей за прѣдставитель, а да си отидатъ г. г.: Радановъ и Бърневъ, защото Х. Неджибъ Бей ималъ щастието да спечели жребие. Обаче, това тегление жребие не е прѣдвидено въ закона да става въ Нар. Събрание, но отъ това никакъ не може да се заключи, че се запрѣщава. По-опрѣдѣлено или по-право казано, когато тегление на жребие споредъ чл. 64-ий отъ избирателния законъ може да става въ избирателнитѣ коллегии и окр. центрове, защо да не става тегление на жребие и въ Нар. Събрание, което е най-вѣрховния сѣдия да сѣди за правилността и дѣйствителността на изборитѣ, както изрично се прѣдписва въ чл. 66-ий отъ избирателния законъ. Но, г-да прѣдставители, азъ при всичко това, което се изложи отъ г-на

докладчика и отъ части и отъ мене, оставамъ убѣденъ, че независимо отъ това, гдѣто трѣбва да се утвърди избора на Стоянова, могатъ да се утвърдятъ изборитѣ и на Раданова и Бърнева, или да се кассиратъ въ отношението къмъ тѣхъ. За мене е безразлично какво ще рѣши Нар. Събрание, защото нѣмамъ претенцията да поддържамъ, че е по-законнообразно, ако се утвърдятъ изборитѣ на Бърнева и Раданова. Въ 59-й, 60-й или другъ единъ членъ отъ избирателния законъ, се говори, че трѣбва избирателното бюро да объяви числото на гласоподаващитѣ избиратели съ високъ гласъ. Защо съ високъ гласъ на избирателното събрание да се обявява? — За това, защото на избирателното събрание не присѣтствува само бюрото, а има много избиратели, които се интересуватъ да знайтъ резултата на избора и да си отидатъ убѣдени, че не се е подигралъ нѣкой съ тѣхния гласъ.

Въ членъ 60-й отъ избирателния законъ е казано: „Щомъ се приведе въ извѣстность числото на гласоподавателитѣ, прѣдсѣдательствующий на всѣка секция поканва одного отъ провѣрителитѣ да прочита всѣкой бюлетинъ съ високъ гласъ и пр.“. Защо сж тѣзи прѣдписания? За това, както казахъ, щото да може не само единъ или двама да си направятъ забѣлѣжки кой ще излѣзе избранъ, но да могатъ и избирателитѣ да си държатъ, кои отъ любопитство, кои отъ желание да се прогласи истинския резултатъ на избора. Сега, като е станъла и въ Разградъ провѣрката въ публично събрание, защо да не даваме вѣра на това, което се констатира чрѣзъ протокола на избирателното бюро. Отъ протокола на избирателното бюро се вижда, че сж гласували 1828, че съ високъ гласъ е обявено, че се оказали 1821 бюлетини, и съ високъ гласъ е обявенъ резултата, който се е и прогласилъ отъ Постоянната Коммиссия, която и пратила писма на прогласенитѣ г. г.: Радановъ, Бърневъ и Стояновъ да дойдатъ въ Нар. Събрание.

Не казвамъ, че е нарушено прѣдписанието на избирателния законъ, съ провѣрката на бюлетинитѣ, която е станъла отсѣгнѣ. Ако бѣхъ на противно мнѣние, когато разисквахме по Бѣлоградчикскитѣ избори, щѣхъ да говоримъ. Има често пѣти нарушения при произвеждането на изборитѣ, но се гледа да ли сж сжществени или да ли влияйтъ сжществено върху резултата на изборитѣ. Но прѣдъ видъ на това, че бюлетинитѣ се съдържатъ въ връзки, на които при печата нѣма отбѣлѣзано колко бюлетини съдържа всѣка връзка, нека ми е позволено да се съмнѣвамъ, че дѣйствително и послѣ сж били толкова бюлетинитѣ, колкото сж били въ избирателното събрание.

Споредъ мене, трѣбва да се утвърди избора както е прогласенъ, на основание 64-й членъ отъ избирателния законъ. Но както казахъ, ако нар. Събрание намира че не трѣбва да се утвърдятъ както сж провъзгласени отъ Пост. Коммиссия, тогава да се утвърди избора на Стоянова, а да се кассира спрямо Раданова и Бърнева.

Жрѣбието, което се тегли въ комиссията, не може да има законно значение, защото чл. 64-й отъ Избирателния Законъ казва: „Ако се случи щото двама или повече кандидати да сж получили еднакво число гласове, за тѣхъ се тегли жрѣбие по реда който се прѣдвидѣа въ чл. 38-й отъ Избир. Законъ“. Въ 38-й чл. е прѣдвидено, че подъ прѣдсѣдателството на прѣдсѣдателя на Окр. Сждъ се тегли жребие въ публично засѣдание. Но азъ пакъ казвамъ, че ако Нар. Събрание и комиссията намиратъ за правилно, може да се тегли жребие и тукъ. Благодарѣ на г-на докладчика и прѣдсѣдателя на комиссията, който каза, че не настоява за приеманieto или отхвърлянето на този изборъ. За това, прѣдлагамъ да се касира избора на г-да Бърнева и Раданова, а да се приеме избора на Стоянова за правилень.

Доклад.: Г-да прѣдставители! Има нѣкой отъ г-да прѣдставителитѣ, които желятъ да говорѣтъ, гдѣто трѣбва, а други има, които говорѣтъ тамъ, гдѣто не трѣбва да говорѣтъ; съ други думи казано, едни иматъ мания да говорѣтъ, а други да вършѣтъ. (Прѣдсѣд.: Моля г-на докладчика да не се обръща и докача нѣкой отъ г-да прѣдставителитѣ!). Менъ ми се чини, че никому не е запрѣтено да искава своето мнѣние въ комиссията, като членъ, и да настоява за да се приеме то; но ми се струва, никакъ не е достолѣпно за единъ членъ на комиссията, който е поканень и не присѣствувалъ и подиръ туй да казва, че не е могълъ да присѣствува и си даде своето мнѣние. Г-нъ Мирски, като членъ на провѣрочната комиссия, въ присѣствието на когото се е теглило жребие, чувате днесъ да става и възразява по Разградския изборъ, безъ, обаче, да опрѣдѣли мнѣнието си, да ли трѣбва този изборъ да се касира или не. Г-нъ Мирски трѣбваше да бжде по законнообразень — туй сж негови думи — и трѣбваше да каже: азъ съмъ за касиранieto, или: азъ съмъ за утвърждаването на избора. Той обаче, казва, ако не стане едното, да стане другото. Туй поне азъ не очаквахъ отъ него. Г-нъ Мирски казва, че първи нѣтъ, когато дошли бюлетинитѣ, той казалъ, че тѣзи бюлетини не трѣбвало да се взиматъ въ внимание, защото тѣ не били пронумеровани и туй непромуерование на бюлетинитѣ било сжществено нарушение на Избирателния Законъ. Туй свое мнѣние г-нъ Мирски основава на чл. 62-й отъ Избирателния Законъ. Но за да се освѣтли г-нъ Мирски, комуто не ще бжде въ интереса да знае цѣлия този членъ, азъ ще го прочетъ до край и ще видите, че нийдѣ въ него не е забѣлѣзано, че бюлетинитѣ по извършенитѣ избори трѣбва да се нумеруватъ или пронумеруватъ и на края на една отъ бюлетинитѣ да се каже колко сж тѣ. Членъ 62-й гласи тѣй (Чете): „Щомъ се изброѣтъ гласовѣтъ въ всичкитѣ секции, прѣброителнитѣ листове се подписватъ отъ прѣдсѣдателствующия, членовѣтъ и провѣрителитѣ, а бюлетинитѣ се провѣрватъ и запечатватъ по такъвъ начинъ, щото съдържанието имъ да се чете, безъ да се раскѣсватъ, и всичкитѣ секции се събиратъ на едно. Тогазъ върху отдѣленъ листъ се съби-

ратъ гласовѣтъ, които всѣки кандидатъ е получилъ въ всичкитѣ секции и се обявява отъ прѣдсѣдателя на бюрото съ високъ гласъ и за всичко се съставя дневникъ“. Тукъ въ този членъ, както виждате, никдѣ не се казва, че бюлетинитѣ трѣбва да бждѣтъ пронумеровани и че трѣбва да се отбѣлѣжи на нѣкоя отъ тѣхъ колко бюлетини съдържа цѣлия вързопъ. Казва се, да бждѣтъ подпечатани; но отъ кого и съ чий печатъ, да ли съ частень или общински, това не е казано въ закона. Може би туй да е една непълнота въ закона, която за въ бждѣще да се допълни и се намѣри другъ способъ за скрѣпяването на бюлетинитѣ, но тя за сега липсва въ закона.

Така щото, че бюлетинитѣ не били пронумеровани, това не съставлява сжществено нарушение на Избирателния Законъ. По отношение на чл. чл. 59-й и 60-й отъ Избир. Законъ които казватъ, че прѣдсѣдательтъ на бюрото произнася съ високъ гласъ имената на бюлетинитѣ, въ които членове г-нъ Мирски подчеркнуваше думитѣ „съ високъ гласъ“, ще отговорѣ това, че съ нискъ гласъ ако се чете нищо не се чува. Но, ако нѣкой е прѣсипнѣлъ, като менъ, и не може да произнася съ високъ гласъ, прѣстѣпление ли е това, нарушение на закона ли е? Не е. Хайде да рѣчемъ, нѣкой ималъ слабъ гласъ и не могълъ да произнася високо, трѣбва ли въ такъвъ случай да се касира избора? Тѣй ли г-нъ Мирски разбира закона? Съжалявамъ, ако го разбира тѣй. Г-нъ Мирски казва още, че тегленieto жрѣбие отъ Нар. Събрание не било съгласно съ закона. Питамъ г-на Мирски да каже: кждѣ намира той по голѣма гаранция: да ли като се тегли жребие отъ прѣдсѣдателя на Окр. Сждъ, или отъ прѣдсѣдателя на Постоянната Коммиссия или же тукъ отъ законодателното тѣло? Ако той мисли, че прѣдсѣдательтъ на Окр. Сждъ и прѣдсѣдателя на Постоянната Коммиссия стоѣтъ по-високо отъ насъ, отъ законодателното тѣло, то и това оставямъ за негова смѣтка. Споредъ менъ, това не е така. Законодателното тѣло, или провѣрочната комиссия, която не е заинтересована, като тегли жребие въ присѣствието на г-на Мирски и като покани главата на туй законодателно тѣло, г-на прѣдсѣдателя на Нар. Събрание да тѣгли жребие, какво прѣстѣпление направи? Или защото тегленieto на жребие не е станжло тукъ на трибуната? Тѣй ли мисли г-нъ Мирски? Ако е тѣй, той не е правъ.

Така щото, азъ намирамъ упрѣкитѣ, които се правѣтъ на комиссията, че е нарушила чл. 64-й отъ Избир. Законъ, за неоснователни.

Г-нъ Мирски казва: защо да не даваме вѣра на протокола на избирателното бюро? Отговарямъ му, зарадъ туй, защото самия прѣдсѣдатель на избирателното бюро, заедно съ членовѣтъ го уничтожаватъ, като казватъ, че ако и да е подписанъ протокола на избирателното бюро, обаче, той не е вѣренъ, защото вечерята, като не е могло да се провѣри точно числото на всичкитѣ бюлетини, Димитръ Радановъ, който е присѣствув-

валъ на избора, събралъ общитѣ числа на гласовѣтъ, както е изложено въ общия прѣброителенъ листъ, и се рѣшило че бюлетинитѣ трѣбва да бѣдѣтъ 1821. Това число е било записано въ дневника на изборителното бюро, обаче то не е вѣрно. Ето защо, комиссията не даде вѣра на този протоколъ, а — на бюлетинитѣ, които се получихъ въ Нар. Събрание, подпечатани съ 10—12 печата и подпечатани по такъвъ начинъ, щото нито дявола, нито най-големия тарторъ може да влѣзе или излѣзе отъ кутията. Комиссията като провери бюлетинитѣ, намѣри, че сѣ избрани съ вишегласие: Д. Стояновъ и П. Куюмджиевъ, а между получившитѣ равно гласове Радановъ, Бърневъ и Х-жи Неджибъ-бей, като се тегли жрѣбие, падна се на Х-жи Неджибъ-бея да бѣде трети прѣдставителъ отъ Разградската околия.

Повтарямъ да кажъ, че нѣмамъ нищо противъ, ако Нар. Събрание касира избора по отношение на Раданова и Бърнева, но справедливостта го изисква да кажъ, че ще бѣде несправедливо, ако касираме избора относително Куюмджиева, който получилъ единъ гласъ повече отъ първитѣ двама и Х-жи Неджибъ-бея; тоже и по отношение на послѣдния, който е ималъ късметъ и жрѣбието се паднало нему да бѣде прѣдставителъ, несправедливо ще бѣде, ако го касираме.

П. Пешевъ: Г-да народни прѣдставители! Прѣди всичко взехъ думата за да поблагодаря на г-на докладчика, гдѣто тѣй обстоятелствено расправи всичкитѣ случаи по Разградския изборъ. Отъ обясненията, които той даде, се вижда, че Разградския изборъ е билъ три пѣти проверванъ и при третѣ проверки резултатътъ е билъ различенъ. Първия пѣтъ проверката е станжала въ самото изборително събрание, тѣй както го изисква Изборителния Законъ; втория пѣтъ е станжала отъ Разградската Окръжна Постоянна Комиссия, гдѣто резултатътъ не е билъ сѣщия, както е билъ при първоначалната проверка; третѣ проверка е станжала отъ проверителната комиссия, избрана отъ Нар. Събрание; и ако почитаемитѣ народни прѣдставители вникнатъ въ резултата на тѣзи три проверки, ще видѣтъ, че тѣ никакъ не съотвѣтствуватъ по между си. Въ такъвъ случай, г-да народни прѣдставители, коя отъ всички тѣзи проверки ще се вземе за най-справедлива и най-законна? Споредъ моето мнѣние, трѣбва да се приеме тази, която е излѣзла отъ изборителното бюро, която е излѣзла на самото мѣсто, гдѣто сѣ присѣдствували всички заинтересувани отъ двѣтъ борящи се страни. Тамъ сѣ били прогласени за избрани г-да Дим. Стояновъ, Дим. Радановъ и Бърни Бърневъ, а бюлетинитѣ въ всичкитѣ урни сѣ се указали 1821. Сега, много справедливо забѣлѣжи г-нъ Мирски, явява се съмнѣние, въ тѣзи прѣнасяния на бюлетинитѣ, първо, отъ изборителното събрание до Постоянната Комиссия, второ растварянieto и прѣнасянето имъ отъ Постоянната Комиссия до Нар. Събрание. Азъ имамъ пълно довѣрие въ почитаемата проверителна комиссия при Нар. Събрание, че е проверила и е извадила въ резултатъ онова, което се е ука-

зало въ бюлетинитѣ, но гдѣ е гаранцията, че почитаемата комиссия е намѣрила въ кутията този сѣщи материалъ, който се е указалъ въ изборителното събрание? Гдѣ е гаранцията, че при прѣнасянето на бюлетинитѣ отъ изборителното събрание въ Постоянната Комиссия, при растварянieto имъ, не сѣ липсали или не сѣ скѣсани нѣколко бюлетини? Самъ г-нъ докладчикътъ Градинаровъ въ едно отъ минхлитѣ засѣдания по проверката на Луковитскитѣ избори категорически заяви на почитаемото Събрание, че втората проверка, прогласена отъ Шѣвевската Постоянна Комиссия за Бонджиева, не може да се вземе за сериозна, защото проверянieto на бюлетинитѣ отъ изборителното бюро е станжло правилно и законно и по-нататѣкъ не може да се знае сѣдбата на бюлетинитѣ, за да може да се осланяме на втора проверка. Ето защо, почитаеми народни прѣдставители, азъ ходатайствувамъ да вземемъ за сериозно и законно това, което е прогласено отъ изборителното бюро въ гр. Разградъ, защото вече има една прѣзумция да се съмнѣваме да ли тѣзи бюлетини, които сѣ били прѣдставени въ проверочната комиссия, сѣ сѣщитѣ ония, подадени при изборителното събрание, тѣй като при проверката на комиссията, резултатътъ се е указалъ съсѣмъ другъ отъ онзи, който се е прогласилъ отъ изборителното бюро. Отъ изборителното бюро въ Разградъ за избрани сѣ били прогласени Стояновъ, Бърневъ и Радановъ; Постоянната Комиссия е проверила тѣхния изборъ и имъ е съобщила, че избора е станжлъ правилно и законно и че тѣ сѣ прогласени отъ нежъ за избрани. Отъ втората проверка, извършена отъ Постоянната Комиссия, се е указало, че сѣ избрани съсѣмъ други лица, но туй е станжло съвършено не по реда, указанъ въ Изборителния Законъ, и заради туй има се пълно съмнѣние и пълна презумция, че отъ разнасянето на бюлетинитѣ сѣ липсали нѣколко бюлетини, за туй се указва и разлика ту съ 2, ту съ 5, ту съ 1 гласове. Правилни и законни сѣ тѣзи избори, които първъ пѣтъ сѣ прогласени, — отъ изборителното бюро. И прѣдъ видъ на тази борба редовна, която прави честь на нашия парламентаренъ животъ, при тази равнотилна борба на двѣ борящи се страни, азъ мисля, ще бѣде една почеть къмъ българскитѣ избиратели, ако почитаемото Събрание се съгласи да приеме този изборъ за правиленъ и редовенъ и го утвърди, защото инѣкъ ще се даде възможность на разни заинтересовани лица да играятъ съ бюлетинитѣ както щѣтъ и да промѣняватъ дѣйствителния и истинския резултатъ, за да могатъ да се явяватъ въ Събранието претенденти, които не сѣ избрани. Азъ съмъ на мнѣние и ходатайствувамъ, щото почитаемото Събрание да приеме това мнѣние, да се утвърди избора, прогласенъ отъ Разградския изборителенъ пунктъ, т. е. да признае за редовно и правилно избрани г-да Д. Стояновъ, Д. Радановъ и Б. Бърневъ.

М-ръ Ст. Стамболовъ: Г-да прѣдставители! Тукъ се касае дѣйствително за единъ доста любопитенъ изборъ. Въ Разградъ, при пълната свобода, която имахъ

българскитѣ избиратели, борихъ се двѣ страни, и когато сѣ чели бюлетинитѣ, на едната страна, двамата кандидати паднали сѣ по единъ гласъ. Подиръ прѣбровяването на гласовѣтѣ, оказало се че сѣ избрани: Димитръ Стояновъ, Бърни Бърневъ и Димитръ Радановъ, тѣ сѣ и прогласени отъ избирателното бюро. Въ туй врѣме обаче, отъ двамата заинтересовани кандидати постъпи до мене заявление въ което казватъ, че ако се прочетатъ и провѣрятъ бюлетинитѣ изново, ще излѣзе пакъ, че Димитръ Стояновъ е избранъ, но че за негови другари нѣма да излѣзатъ сега Димитръ Радановъ и Бърни Бърневъ, а ще излѣзатъ Куюмджиевъ и Хаджи Неджибъ-Бей. Понскахъ свидѣния отъ моя органъ въ Разградъ, да каже какъ стои работата, и въ какво положение се намиратъ бюлетинитѣ. Окрѣжний Управителъ отговори, че като се прочели всичкитѣ бюлетини, освѣнъ дѣто се провѣрвили, турили се въ кутия и били запечатани съ разни печати, между които и печатитѣ на заинтересованитѣ кандидати отъ двѣтѣ страни. Щомъ получихъ тѣзи свидѣния и се убѣдихъ, че кутията не може да се отвори и никой не може да тури вътрѣ бюлетини, безъ да се счупятъ печатитѣ, дадохъ заповѣдъ да се повикатъ кандидатитѣ отъ двѣтѣ страни въ Постоянната Коммисия, да се присѣдини къмъ нея и Общинский Сѣвътъ, да доде и Окрѣжния Управителъ, та въ присѣдствието на двѣтѣ заинтересовани страни да се провѣрятъ бюлетинитѣ една по една, споредъ както е казано въ чл. 62-й отъ Избирателния Законъ. Азъ заповѣдахъ, непрѣменно да викатъ и двѣтѣ заинтересовани страни и въ тѣхно присѣдствие да се провѣри какво има въ кутията. Мѣстната властъ, като получила заповѣдта ми, подирѣла заинтересованитѣ страни, и тия, които се оплаквахъ, отишле да присѣдствуватъ при провѣрката, а Радановъ, Бърневъ и Изетъ Бей не отишли. За Раданова не се казва нищо, защото той е билъ въ Сливенъ, а другитѣ двѣ лица отказали да се подпишатъ на поканата, като казали: ний сме провъзгласени отъ бюрото, избрани сме и слѣдователно, нѣма нужда да отиваме въ коммисията. Твърдѣ много съжалявамъ, че коммисията не ми съобщи туй нѣщо, защото ако ми бѣ съобщила, щѣхъ да дамъ приказание да се донесе кутията тукъ, и въ тукашната коммисия, въ безпристрастието на която никой не може да се съмнѣва, щѣше всичко да се види какъ стои. Обаче, хората разпечатали кутията на мѣстото и като провѣрили бюлетинитѣ, дѣйствително излѣзю туй, че хората, които се оплаквахъ, тѣ сѣ избрани. Ако разликата бѣше на 20—30 гласа, никой не можеше да каже, че е станѣла погрѣшка при провѣряването и погрѣшно се привѣждатъ примѣри отъ изборитѣ било въ Кула, било въ Луковитъ, защото въ Разградъ нѣмаше толкова събрѣкване, както при изборитѣ въ спомѣнатитѣ двѣ околии, гдѣто разликата на гласовѣтѣ е била между 600 и 700. Но да стане събрѣкване при прѣбровяването между 871 и 870 гласа, туй ще бѣде вече явно, че не е нарочно напра-

вено, а е неволна грѣшка. И всѣки отъ васъ, който е прѣбровявалъ или е писалъ даже тукъ гласовѣтѣ, като се избира бюрото, знае, че ставатъ погрѣшки, както при записването, така и при прѣбровяването на гласовѣтѣ. Защото, който има по-точно око и по-упражнена ръка, той е записалъ по-добрѣ, когато на други, които тоже сѣ зимали бѣлѣжки, ще се намѣри разлика, ще имъ липсватъ единъ или два гласа. Това зависи отъ писването и отъ способноститѣ на хората. Значи, възможно е, като единъ или два гласа дѣлятъ резултата, да е станѣло погрѣшка при прѣбровяване числото на гласовѣтѣ, които грѣшка искахъ да се види и да се установи. Може да е станѣло прибѣрзване, не отричамъ, но моето намѣрение е било туй, да се провѣри оплакването и да додѣтъ тукъ тѣзи, които сѣ избрани, т. е. да се провѣри болшинството за кого е гласувало. Пита се сега, защо заинтересованитѣ господа, които сѣ имали и свои печати на кутията, не сѣ отишли да присѣдствуватъ, когато сѣ се провѣрвали бюлетинитѣ въ окрѣжната коммисия? Подиръ туй, пита се: защо провѣрката и на еднитѣ и на другитѣ не се срѣща съ послѣдната. Тия именно нѣща показватъ, че хората сѣ дѣйствували искрено и честно. Защото ако бѣхъ дѣйствували по подготовка, туй което бѣхъ намѣрили, щѣхъ да го скриятъ и щѣхъ да турятъ друго. Щѣхъ да скриятъ първия резултатъ и щѣхъ да си прѣмѣлчатъ, когато тѣ не сѣ направили такъвъ нѣщо; а тази именно разлика показва, че нито въ бюрото, нито въ Постоянната Коммисия, нито тукъ въ провѣрочната коммисия, е искалъ нѣкой да злоупотреби.

Сега, като знаете какъ се пишѣтъ бюлетинитѣ, какъ става провѣрката, и като знаете, че тя е траяла до срѣдъ ноцъ, можете да се съгласите, че неволна погрѣшка е станѣла. И повтарямъ пакъ, ако да бѣше разликата на 20, 30 или 50 гласа, нѣмаше нужда и да се провѣрватъ тукъ бюлетинитѣ, защото не можеше да се допусне такава грѣшка тамъ дѣто се борѣтъ двѣ страни и контролиратъ избора съ четири очи. Но въ дадения случай може да се допусне, погрѣшка, защото е повече отъ очевидно, че всѣки може да събра единъ или два гласа при прѣбровяването.

Сега, какво ще рѣши Събранието, да ли то ще утвърди тоя изборъ или не, това не ме интересува. Толкозъ повече, че ако Събранието рѣши да се отхвърлятъ Радановъ и Бърневъ, ще кажѣтъ нѣкои, тѣ сѣ отъ опозицията, и за това се отхвърлятъ. Така ще кажѣтъ и ако се кассиратъ Неджибъ-Бей и Куюмджиевъ, — при всичко че сѣ заявявали да сѣ наши; за другитѣ не знаѣ да ли сѣ наши, — но ще кажѣтъ хората, че Събранието кассира изборитѣ на тия хора, защото сѣ отъ друга партия. Къмъ коя страна сѣ тия хора право да ви кажѣ не знаѣ. Радановъ повечето е заявявалъ че е нашъ, Бърневъ е каравелистъ, а Неджибъ-Бей и Куюмджиевъ сѣ консерватори. Но това трѣба да оставимъ на страна; тия работи да не гледаме, а да искаме да додѣтъ хората, за които болшинството е даю

гласът си. Кой сж тия хора?—Несъмнено единът е Димитър Стоиновъ, на когото не се констестира избора. Сега, за двамата други, да питате мене, не знамъ: може да бждатъ и тия двамата, може да бждатъ и другитѣ двама. (Гласове: Браво! Ржкоплѣскания). Но, ако касирате избора, ще бждемъ принудени да кажемъ, че дѣйстви-телно нашия Избирателенъ Законъ е несъстоятеленъ, било по отношение прѣброяванието на бюлетинитѣ, било по отношение на провѣрката и ще се мисли, че е имало злоупотрѣбление въ прѣброяванието на бюлетинитѣ, въ записванието на гласовѣтѣ, или пъкъ, че сж откраднати бюлетини, нѣща каквито при тоя изборъ ний не нами-раме. Чл. 62-й отъ Избирателния Законъ, както е сега, допуца и запазва провѣрванието на бюлетинитѣ. А както бѣше на прѣдъ — щомъ се избороаха гласовѣтѣ из-гаряха се бюлетинитѣ — то бѣше по-експедитивно, но се е случвало да доде тѣлпата, прогласи тогозъ или оно-гозъ, направи каквото ще, изгорѣтъ се бюлетинитѣ, и хайде търси ги, ако си нѣмашъ работа, за да се види кой е дѣйствително избранний. За да избѣгнемъ именно това, казахме въ закона да се запазватъ бюлетинитѣ. Може би да не сме наредили най-добрия начинъ за за-пазване бюлетинитѣ, може да не сме прѣдвидѣли всич-китѣ формалности за какъ по-хубаво да се спазватъ бюлетинитѣ. Но въ данний случай, заинтересованитѣ въ избора хора много по-добрѣ отъ закона си запазватъ правата. Една само погрѣшка сж направили Радановъ и Бърневъ, че когато сж били викани да присѣтствуватъ при провѣрванието на бюлетинитѣ, не сж отишли. Защото, щомъ ги викахъ съ покана, ако бѣхъ увѣрени, че дѣй-ствително тѣ имахъ болшинството, нѣмаше защо да се боѣтъ да не отидѣтъ, нѣмаше нѣкой да открадне бю-летинитѣ.

Вий видѣхте, че и въ Бѣлоградчикъ се случи та-кова нѣщо, и тамъ дадохъ такъвъ заповѣдъ, и то по тѣзи съображения: да видимъ тия хора като сж свѣр-шили избора въ опрѣдѣления отъ закона часъ, да ли дѣйствително сж спечелили или не болшинството, и които сж спечелили, тѣ да се провъзгласѣтъ. И тамошната комиссия провѣрила резултата отъ избора въ присѣ-ствието на двамата заинтересувани кандидати, и азъ нѣ-мамъ никакво оплакване нито отъ едина нито отъ дру-гия, че е станжло злоупотрѣбление отъ Окр. Постоянна Комиссия, защото при провѣрката сж присѣтствували членове отъ Постоянната Комиссия, членове отъ Об-щинския Съвѣтъ и двѣтѣ заинтересовани страни, и всѣки е чакалъ да види окончателния резултатъ. Но тукъ не е тъй; тукъ работата е по-иначе. Тукъ прогласената страна е мислила че е спечелила, и като се счита, че е спечелила, помислила, че нѣма нужда да отива при втората провѣрка, като казала: ако искате провѣря-вайте колкото щете, ний сме избрани и прогласени.

Както и да е, провѣрката е станжала по-късно отъ колкото трѣбваше, и отъ колкото прѣдвижда за-кона и провъзгласени сж: Димитър Стоиновъ, Димитър Радановъ и Бърни Бърневъ за избрани прѣдставители,

и тѣ сж тукъ. Може би по-справѣдливо ще бжде Съ-бранието, ако приеме заключението на г-на Мирски: да се касира избора на послѣднитѣ двама кандидати, Твърдѣ е възможно пакъ тѣ да спечелѣтъ избора. Но отъ друга страна, ако допуснемъ тая презумция, че нѣма никакво злоупотрѣбление да е станжло, но че има сбѣр-кувание, било отъ избирателното бюро, било отъ постоян-ната комиссия, то провѣрката пъкъ на тукашната комиссия е вѣрна. Азъ когато дойдохъ тукъ, бюлети-нитѣ бѣхъ провѣрени четире пѣти; азъ поискахъ още единъ пѣтъ да се провѣрѣтъ отъ комиссията по про-вѣркитѣ на изборитѣ. Раздѣлиха ги на снопчета, гледахъ ги, четохъ ги, прѣброихъ ги, провѣрихъ ги и, мислѣхъ, че комиссията се е занимала повече съ тия, отъ колкото съ всички други избори, за да се намѣри истинната. И истината е тая, която каза г-нъ доклад-чика. Обаче, ако Събранието рѣши да се касиратъ два-мата послѣдни кандидати, азъ нѣмамъ нищо противъ. Едно само нѣщо има, че защото именно съ единъ гласъ е разликата между Куюмджиева отъ една страна и Ра-данова, Неджибъ-Бей и Бърнева отъ друга, не ще бжде злѣ, ако на мѣсто Бърнева се намираше тукъ Куюм-джиевъ. Тамъ именно дѣто печалбата се опрѣдѣля съ единъ два гласа, тамъ е мъжвотията да се произнесемъ.

И като земемъ въ внимание, че не само въ Раз-градъ, но имаше и въ други петъ-шестъ мѣста такива малки разлики между гласовѣтѣ за каидатитѣ, това служи за доказателство на истинска свобода въ борбата за из-боритѣ, защото — може да говори кой каквото ще — азъ обѣщахъ и дадохъ свобода на изборитѣ, и резул-татитѣ ако има да се констестира отъ хора, които сж вънъ, най-малко право ще иматъ хората, по крайней мѣри членовѣтѣ отъ оппозицията, които се намиратъ тукъ, да ни упрѣкаватъ, защото, ако нѣкои отъ тѣхъ захванѣтъ да говорѣтъ нѣщо, ний ще имъ покажемъ телеграммитѣ, които ни сж пратили, да искаватъ своята благодарностъ за дадената пълна свобода по тия избори.

Наистина, нѣкои господа се хвалѣтъ, че Князя е далъ свободата. Съмнѣние нѣма, че Той ѣ е далъ. Защото отъ какъ Той доде и се утвърди настоящий режимъ, нѣма да сме изгубили нищо, нито въ вътрѣшно нито въ външно отношение; отъ тогазъ насамъ, ний, които черпимъ сила отъ народа, искаме гласътъ на народа да се слуша. Може би ще да се види на нѣкои доста чудно защо правителството, било въ распорѣжданията си, било въ законитѣ които работи, повече тегли на страната на народа. Азъ ще кажъ защо. Затова, за-щото туй правителство, както и всѣко друго, трѣбва да черпи силата си отъ народа, и да се обляга на него. Да хортува кой каквото ще, но който земе и прѣгледъ законитѣ, които сме прокарали, нека каже, че въ тия закони ний не сме защищавали правата на народа. Имало е и закони ограничителни, като тоя срѣщу раз-бойницитѣ, имало е и други ограничения, но нека доде другъ, и когато управлява при такива състоятелства, да не направи тия ограничения; когато той не може да из-

лѣзе отъ домътъ си за да отиде на манастиря или въ родното си мѣсто, като гледа какъ около и въ столицата се убиватъ хора, че да не земе мѣрки!... Такъвъ министръ трѣбваше да се обѣси, барѣмъ за свое честолюбие, ако не земеше мѣрки. Ето защо казахъ, че за мене по-добъръ ще бѣде, ако тия двама прѣдставители се кассиратъ, да додѣтъ отново избирателитѣ да се произнесатъ, и които спечелѣтъ, тѣ да додѣтъ тукъ да за сѣдаватъ. (Шумни и продължителни ржкоплѣскании).

Лаз. Дуковъ: Азъ искамъ да знамъ контестацията, която е подадена противъ тоя изборъ, въ сѣщия день на избора ли е подадена на бюротъ, или отъ послѣ? Това моля г-нъ докладчика да ми каже и послѣ си запазвамъ правото да говоря.

Доклад. З. Градинаровъ: Въ деня на избора, но слѣдъ прогласяването на кандидатитѣ.

Лаз. Дуковъ: Ако е тъй, тогава както направихме по другитѣ избори, по които имаше подавани заявления не въ деня на избора, сѣщото трѣбва да направимъ и съ заявлението по тоя изборъ, т. е. да го оставимъ безъ послѣдствие, защото тия лица, които сж дали това заявление, като сж прѣдположили, че избора нѣма да излѣзе въ тѣхна полза, заявили сж желание да се прѣгледатъ бюлетинитѣ отъ ново; за туй казвамъ, трѣбва да се остави заявлението имъ безъ послѣдствие, както стана по всичкитѣ избори.

Г-нъ докладчикъ каза, че както е била направена кутията дяволъ неможалъ да влѣзе вътрѣ; но въ много провѣрки по други избори, ни се каза, че това е възможно, та и тукъ може да се допусне. Туй първо. Второ, тия г-да, както се каза и отъ г-нъ Министра на Вътрѣшнитѣ Дѣла, не отишли да присѣдствуватъ когато сж били поканени за втора провѣрка на бюлетинитѣ, и това доказвало, че тѣ сж се съмнявали въ избора; но може да се допусне и обратното, тъй като никой законъ не задължава избирателитѣ да отиватъ да правятъ нова провѣрка на бюлетинитѣ, та и тѣ като сж се основавали на закона не сж отишли да присѣдствуватъ на новата провѣрка. Сега, какво мнѣние сж имали тия хора, да ли сж се съмнявали, че нѣма да сполучатъ въ избора и не сж отишли на провѣрката, или пакъ сж се основавали на закона? Разбира се, че сж се основавали на закона, защото никѣдъ въ избирателния законъ не е казано, че слѣдъ като бюротъ прогласи нѣкого за избранъ, ако нѣкой даде заявление, трѣбва отново да се провѣрѣватъ бюлетинитѣ. Тия бюлетини сж били прѣдадени на Постоянната Комиссия и отъ гдѣ можемъ да вѣрваме, че сж сѣщитѣ. Отъ друга страна, може тия г-да да не сж знаели, че тая заповѣдъ е далъ г-нъ Министръ, пакъ и да сж знаели нѣкой отъ тѣхъ, не се случили въ града. Прѣдъ видъ на това не може да се съмняваме, че избранитѣ прѣдставители не сж отишли на новата провѣрка, защото сж се съмнявали въ избора, но като сж се основавали на закона не сж отишли. Въ това не може да се съмняваме.

Провѣрочната комиссия, на която имаме пълно довѣрие, като е разгледала тоя изборъ дошла до убѣждение, че понеже има равно число гласове, да тегли жрѣбие; но тя не е била опълномощена за това. Дѣйствително комиссията можеше да докладва по напредъ своето рѣшение и ако се приемеше, тогава можеше да се тегли жрѣбие, но това да стане тукъ.

Азъ съмъ на мнѣние да признаемъ за правилно и законно избрани прѣдставители първитѣ лица, които е прогласило бюротъ. Колкото за заявлението, което е дадено подиръ изборътъ да се остави безъ послѣдствие, както станъ и по други избори. Това ще бѣде и по-справедливо и по законно, но оставя най-сѣтитѣ на Събранието, каквото обича да направи.

Дим. Кознички: Нѣма какво повече да се говори, г-да прѣдставители, но станяхъ да кажъ нѣколко думи. Мене ми е неприятно, да станъ да говоря противъ единъ нашъ другаръ отъ толкова години прѣдставителъ, но какво да направя, когато той е ималъ съперници съ равни сили. Прѣди нѣколко дни въ комиссията бѣхъ на мнѣние да се утвърдятъ провъзгласенитѣ депутати отъ бюротъ въ деня на избора; обаче сега слѣдъ прѣброяване на бюлетинитѣ, които сж прѣминжли доста вода, на друго мнѣние съмъ, защото намѣри се, че слѣдъ прѣдаването на бюлетинитѣ отъ бюротъ, ако и да прѣминжли прѣзъ много рѣцѣ, нѣма никакво злоупотребление, нито може да се мисли за такова.

Г-нъ Мирски каза, че въ деня на избора избранитѣ се провъзгласяватъ съ високъ гласъ, за това и закона задължава. Но нѣма ли той прѣдъ видъ и това, че когато говори нѣкой съ високъ гласъ, може да каже и не истинни. Още отъ начало когато се прогласявани изборитѣ, бюротъ казва въ протокола си, че не е могло точно да констатира числото на гласоветѣ. Втората комиссия намира петъ гласа по-малко, а провѣрочната комиссия намира съвършено другъ резултатъ. Най-сѣтитѣ за депутата Стояновъ, комиссията намира, че той е добилъ на всѣкъдѣ болшинство. Нѣма протестации и не може да се говори за злоупотребление. На конецъ, комиссията бѣше на мнѣние да се тегли жрѣбие между тримата, които сж получили по равно число гласове. Споредъ мене най-правото ще бѣде по отношение на Раданова и Бърнева да се касира избора, защото тукъ, играе роль единъ гласъ, а Дим. Стояновъ да се утвърди. Азъ не знамъ другаритѣ отъ комиссията на какво сж мнѣние, но моля както тѣхъ, така и г-на докладчика да се съгласятъ съ мене.

К. Диневъ: Г-да прѣдставители! Всички прѣдговоривши твърдѣ рѣдко се вижда да оставатъ съгласни по едно мнѣние върху настоящия изборъ. Нѣкой виждатъ, че имало злоупотребление, че намъ какво ставало, че било трудно разрѣшението на въпроса, когато споредъ мене е много лесно, именно, защото злоупотребление е имало, но не е изгладено. Бюлетинитѣ като сж дошли тукъ, комиссията ги провѣри и както ги е намѣрила, тъй ги е приела. Може да се вѣрва много добъръ,

че въ дѣни на избора, когато избранитѣ сж били прогласени отъ бюрото, като играе разлика отъ 2—3 гласа, прѣдсѣдателятъ на бюрото, който е държалъ бѣлѣжки да е направилъ тая грѣшка и да прогласи за избрани други лица. Слѣдъ това, заинтересуванитѣ като се съмнявали въ провѣрванieto на бюлетинитѣ, дали заявление да стане нова провѣрка; но тия които били прогласени за прѣдставители не присли да отидатъ. Казватъ нѣкои, че не отишли, защото мислили, че имало злоупотрѣбление, което, ако се открияло не било въ тѣхна полза; други казахъ, че сж мислили за избрани, за туй не отишли. Да допуснемъ, че това е така. Да допуснемъ, че Постоянната Коммисия е направила съгласие съ бюрото и прогласила други, по въ бюлетинитѣ не е могла да изглади това злоупотрѣбление.

Г-нъ Пешевъ направи една забѣлѣжка, съ която азъ съмъ напълно съгласенъ, че бюлетинитѣ като били разнасяни отъ едно мѣсто на друго, най-послѣ може да е станжло злоупотрѣбление, може, но не е могло да се направи. Ако единтѣ сж дръзнали да промѣняватъ бюлетинитѣ, то и другитѣ сж могли да направятъ това, тогава резултатъ би билъ другъ; но това не сж могли да направятъ. Може да сж направили погрѣшка, както може да е направило бюрото, като записало вмѣсто името на Бърнева, името на Драганова, може да е станжло сжщото и въ Постоянната Коммисия. Даже и при втората провѣрка като сж искали да помогнатъ на вторитѣ прѣдставители и тамъ сж направили сжщата погрѣшка, но въ бюлетинитѣ не сж могли да направятъ злоупотрѣбление. За това не може да има съмнѣние. Тукъ е чисто и ясно, че сж правилно избрани тия, които коммисията е намѣрила за избрани. Коммисията е направила четире пѣти провѣрка на бюлетинитѣ и е направила туй, което е трѣбвало да направи бюрото. Тая коммисия, която е върховната, слѣдъ като е провѣрила точно бюлетинитѣ намѣрила е другъ резултатъ отъ оня, който е намѣрила Постоянната Коммисия. Послѣдната, ако бѣше провѣрила точно бюлетинитѣ, при равногласие, трѣбваше да тегли жрѣбие, обаче тия това не е направила, защото е намѣрила другъ резултатъ, но той не е билъ вѣренъ. Тукъ злоупотрѣбление нѣма, само, че въ провѣрката сж събрали на мѣсто името на одного, писано името на другого. Съ една рѣчь провѣрочната коммисия е направила това, което е трѣбвало да направи Постоянната Коммисия. Сега излиза, че ако бюрото бѣше направило злоупотрѣбление, трѣбваше да измѣни бюлетинитѣ; ако въ Постоянната Коммисия сж вадилъ едни бюлетини и турили други, когато това не е било възможно, защото сж били запечатани, трѣбваше провѣрочната коммисия да прогласи други кандидати. Значи, нѣма злоупотрѣбление съ бюлетинитѣ; слѣдователно моето мнѣние е да се приеме избора, както прѣдлага коммисията. По отношение на Дим. Стояновъ нѣма какво да се говори; но по отношение на другитѣ, които сж получили по еднакво число гласове, тегли се жрѣбие. Нѣкои казватъ, че тегленieto

на жрѣбие тукъ трѣбвало да стане, на това има да кажъ, че въ коммисията се вика г-нъ прѣдсѣдателя на Нар. Събрание, въ когото имаме пълно довѣрие и той тегли жрѣбие. Тамъ присѣдствувахъ всичкитѣ коммисари, имаше и други прѣдставители; тѣй щото не може да се искава никакво съмнѣние въ това. Азъ моля да се приеме мнѣнието на коммисията.

Докладъ З. Градинаровъ: Г-да прѣдставители! Счетохъ за необходимо да кажъ още нѣколко думи за обяснение на този въпросъ, гдѣто играе единъ гласъ. Причината е, че гдѣто се борятъ двѣ фракции, когато написватъ своитѣ бюлетини, напр. едната фракция има за кандидати Стоинъ, Първанъ и Петко, а другата Иванъ, Драганъ или Стоинъ, когато провѣрватъ гласоветѣ казватъ: сжщитѣ на редъ. Но случва се много пѣти, щото въ една бюлетина да бждатъ написани двѣ лица отъ една фракции, а едно лице отъ другата, или съвършено друго нѣкое лице, името на което въ бързината да не се забѣлѣжа отъ провѣрителитѣ, а слѣдователно при такива едни избори, както сж сега Разградскитѣ, този гласъ може да промѣни цѣлия резултатъ на изборитѣ. Такъвъ бѣше сжщо случая вчера при провѣрката на тия бюлетини, която се направи отъ провѣрочната коммисия на Нар. Събрание. Единъ гласъ въ една бюлетина се считаше на Бърни Бърневъ, но въ бюлетината пишеше Димитръ Бърневъ. Единъ отъ коммисаритѣ, г-нъ Шилевъ, прѣдставителъ отъ Овче-Хлъмската околия, като четеше тази бюлетина, каза „сжщитѣ“, и не може да забѣлѣжи, че тукъ пише Димитръ Бърневъ, а не Бърни Бърневъ, но при втората провѣрка, какво се указа? Указа се, че въ тази бюлетина не пише Бърни Бърневъ, но пише Димитръ Бърневъ. Слѣдователно, отъ гласоветѣ на Бърни Бърнева се извади единъ гласъ, който гласъ се записа на едно ново лице, именно Димитръ Бърневъ. Ето кхдѣ съ една малка грѣшка отъ единъ гласъ, който, ако се незабѣлѣжаше, измѣняваше резултатътъ на изборитѣ. Друго още едно нѣщо, което не е указано въ избирателния дневникъ. Въ дневника не е указано, че въ бюлетинитѣ има Димитръ Бърневъ, и Бърни Бърневъ, тѣй щото твърдѣ е възможно при провѣрката на тая бюлетина да не е съгледано името Дим. Бърневъ, а да е четено Бърни Бърневъ, както много пѣти при четението, вмѣсто имената казва се „сжщитѣ“, „сжщитѣ“ и т. п., а гласътъ на Димитръ Бърневъ да се е записалъ на Бърни Бърнева, т. е. да е станжло сжщото, което стана и при провѣрванieto на тая бюлетина въ провѣрочната коммисия, която грѣшка можяхме послѣ да съгледаме, благодарение на втората, третата и четвъртата провѣрка на тия бюлетини. Така щото, азъ счетохъ за необходимо, да дамъ тѣзи обяснения за тая малка грѣшка.

Ат. Краевъ: Г-да прѣдставители! Понеже въпросътъ е много обясненъ, азъ не намирамъ за нужно да говоря по него обстоятелствено. Считаамъ само за нужно да отговоръ на нѣкои въпроси, които косвенно повдигна г-нъ М-ръ Президентъ.

Първо, по отношение на отсъствието на заинтересованите: Димитър Радановъ и Бърни Бърневъ, когато втората комисия е проверявала избора. Проверочната комисия, чрезъ докладчика си г-нъ Градинаровъ констатира, че Радановъ не е ималъ възможностъ да се яви, защото е отсъствувалъ отъ града Разградъ. Азъ ще добавя, г-да прѣдставители, първо, че другаритѣ на Раданова не сж отишли въ Постоянната Комисия, защото е отсъствувалъ той, а тѣ безъ него не сж искали да прѣдприематъ, да вършатъ нищо, и, второ, защото сж мислили, че Постоянната Комисия не е компетентна да направи туй, което е направила, а сж мислили, че това е работа на Нар. Събрание. Тѣ не сж знаели, че това распорѣждане, да се проверятъ тия бюлетини повторно, е изхождало отъ съображенията, които изложи г-нъ М-ръ Президентъ. Наистинна въ избирателния законъ е казано, че Постоянната Комисия прогласява лицата, които сж избрани за прѣдставители; но туй прогласяване тя върши исключительно на основание дневниците, съставени на избора отъ избирателното бюро, а не възъ основание на една втора проверка на бюлетинитѣ.

Второто нѣщо, за което искахъ да кажж нѣколко думи, то бѣше: положението, въ което се намѣрва отечеството ни, и онова на 18-й Юлий т. година.

Колкото се отпаса за положението на отечеството ни изобщо, сега не искамъ да говоря. Относително онова на 18-й Юлий, има да забѣлѣжж, че ако наистинна г-нъ М-ръ на Вхтр. Дѣла даде известна свобода той съ това изпълни една длѣжностъ, тѣй като вий, правителството, сте поставени именно за да пазите правата и свободитѣ на българскитѣ граждани.

Свършвамъ, като заявявамъ, че и азъ съмъ на мнѣние, че при туй балансиране на гласовѣтѣ, найсправедливото рѣшение, което може да се вземе отъ Нар. Събрание, е да се касиратъ изборитѣ, да се прѣдостави изново на Разградскитѣ избиратели да избератъ и испроводятъ като свои прѣдставители ония лица, които ще получатъ въ втори изборъ най-много гласове и които избраници, имѣющи дѣйствително довѣрието на болшинството, да станѣтъ наши колеги въ Нар. Събрание.

А. Башевъ: Г-да прѣдставители! Макаръ и да се обясни доста този въпросъ, азъ счетохъ за нужно да кажж нѣколко думи по тѣзи избори. Азъ съмъ съгласенъ съ това прѣдложение, което се направи, че освѣнъ по отношение на Димитър Стоянова, тѣзи избори да се касиратъ за другитѣ двѣ лица. Ето защо. Първо, ако и да ни се каза, — но то не е вѣрно — че по чл. чл. 59 и 62 отъ избирателния законъ избирателното бюро не е било обязано, щото бюлетинитѣ като се прошируватъ и запечатѣтъ на послѣдната бюлетина да се отбѣлѣжи, колко бюлетини има въ връската. Това казвамъ не е вѣрно, г-да прѣдставители, защото законодателя не е искалъ да прави въ избирателния законъ толкова подробности, като какъ да се запечатѣтъ и подпишатъ бюлетинитѣ, понеже подъ думитѣ проверяване

и запечатване се разбира всичко това, което трѣбва, да се направи въ този случай. Каква цѣль е ималъ законодателя при създаването на тоя членъ, ако не да се отбѣлѣжи, да се запази всичко, както е било! И каква полза ще има проверяването, проверяването и запечатването, ако не се запише на края на връската, колко бюлетини има тукъ въ тая връзка! Това ще бѣде безмислица, ако не се разбира тѣй законътъ. Тѣй щото, понеже тия бюлетини не прѣдставляватъ тѣзи условия, които се изискватъ, за да може да се провери правилността на единъ изборъ, то въ този случай не би трѣбвало да се направи друго освѣнъ, да се касиратъ тѣзи избори по отношение на двамата прѣдставители. Имайте прѣдъ видъ първо обстоятелството, че споредъ отметкитѣ на избирателния списъкъ се е намѣрило отъ Пост. Комисия, че сж гласоподавали всичко 1828 души избиратели, а пъкъ споредъ избирателния дневникъ на бюрото се е намѣрило, че бюлетинитѣ били всичко 1821, сирѣчь 7 бюлетини по-малко отъ числото на гласоподавателитѣ; второ обстоятелството, слѣдъ като се проверили въ Пост. Комисия бюлетинитѣ, които сж били подпечатани излѣзли всичкитѣ 1816, заедно съ недействителнитѣ, сир. 5 бюлетини по-малко отъ колкото е изложено въ дневника на избирателното бюро. Въ протокола на избирателното бюро се намѣрва едно, а въ протокола на Пост. Комисия се намѣрва друго. Следователно, ний незнаемъ, кое е вѣрното.

Зарадъ туй, ний не можемъ да дадемъ никаква вѣра на резултата, който е добитъ при проверката на изборитѣ, понеже три пѣти е ставало проверка, три пѣти различни резултати сж се добивали. За Петра Куюмджиевъ избирателното бюро е намѣрило 878 гласа, а отъ проверката на Пост. Комисия се е намѣрило за него 881 гласъ, т. е. 3 гласа повече. За Димитър Стояновъ при проверката на бюлетинитѣ отъ избирателното бюро се е намѣрило 879 гласа, а при проверката на бюлетинитѣ отъ Окр. Пост. Комисия се е намѣрило за него 877 гласа. За Хаджи Неджибъ-Бей при проверяването на бюлетинитѣ отъ избирателното бюро сж се намѣрили 877 гласа, а при проверяването бюлетинитѣ отъ Окр. Пост. Комисия сж се намѣрили 878 гласа. Проверочната комисия състояща отъ: прѣдсѣдателя и единъ членъ на Разградската Окр. Пост. Комисия, помощника на Разградски Град. Общ. кометъ и присѣтствующитѣ кандидати за народни прѣдставители, като е проверила бюлетинитѣ по този изборъ, намѣрила е слѣдующий резултатъ: Д. Радановъ получилъ 877 гл., Бърни Бърневъ 876 гл., Изетъ Мехмедовъ 871 гл., Димитър Стояновъ 880 гл., Петръ Куюмджиевъ 879 гл. и Х. Неджибъ Бей 878 гл. Проверочната комисия на Нар. Събрание е проверила внимателно бюлетинитѣ по този изборъ и е намѣрила слѣдующий резултатъ: Димитър Стояновъ е получилъ 878 гл., Д. Радановъ 876 гл., Бърни Бърневъ 876 гл., Изетъ Мехмедовъ 871 гл., Петръ Куюмджиевъ 877 гл. и Хаджи Неджибъ-Бей 876 гл. И тѣй отъ този резултатъ се

вижда, че провѣрочната коммисия на Нар. Събрание слѣдъ внимателна провѣрка е намѣрила такъвъ резултатъ, който не съотвѣтствува съ резултата, добитъ при провѣриванieto на тия избори отъ избирателното бюро, Постоянната Коммисия и втората коммисия. Тѣй щото, не може да се знае, кое е вѣрното тукъ, кои сѫ истинскитѣ прѣдставители, освѣнъ Дим. Стояновъ.

За туй, най-добрѣ ще бѣде, избирателитѣ на Разградската избирателна околия, да се поканятъ втори пѣтъ да направятъ изборъ за двама души прѣдставители и да се произнесатъ на кои лица даватъ довѣрието си, за да ги прѣдставляватъ въ Събранието. Тѣй щото, и азъ съмъ съгласенъ съ прѣдложението, исказано отъ г-на Мирски, щото да се касиратъ тия избори по отношение на двамата прѣдставители, а да се утвърдятъ по отношение на Дим. Стояновъ, понеже нѣма въпросъ за касиране неговия изборъ.

Дим. Петковъ: Г-да прѣдставители! Азъ днесъ тукъ теглихъ жребieto за прѣдставителитѣ отъ тази околия. Коммисията ме помоли да направя това, понеже бѣхъ дошълъ тогава. Случайно дръпнахъ билета и излѣзе въ този билетъ името на Хаджи Неджибъ-Бей. Азъ още тогава прѣди да истегля билета казахъ на комисаритѣ, че моето мнѣние е, изборитѣ по отношение на Бърня Бърневъ и Раданова да се касиратъ, нѣ комисаритѣ не се съгласиха съ мене. Азъ считахъ за нужно да кажа своето мнѣние, понеже тукъ е разликата само единъ гласъ, който гласъ играе и измѣнява резултата на тия избори. Зарадъ туй, азъ мисля, най-добрѣ е, да се признаятъ изборитѣ за правилни и редовни по отношение на Дим. Стояновъ, а по отношение на Бърня Бърнева и Дим. Радановъ да се касиратъ и да се свикатъ избирателитѣ отъ Разградската избирателна околия, да произведатъ втори пѣтъ изборъ за двама души прѣдставители. (Гласове: Съгласни! Исчерпанъ е въпросътъ).

Прѣдсѣд. Желаетъ ли Нар. Събрание да се говори още по тоя въпросъ? (Гласове: Не желаетъ). Който желаетъ да се говори, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, прѣкращаватъ се дебатитѣ.

Г-да прѣдставители! По Разградския изборъ има три прѣдложения. Първото прѣдложение е на коммисията: да се признае избора за правиленъ по отношение

на Димитръ Стояновъ, Куюмджиевъ и Неджибъ-Бей... (Гласове: Докладчика оттегли прѣдложението на коммисията. Доклад.: Да! Оттеглямъ го). Понеже г-нъ докладчикъ оттегли прѣдложението на коммисията, въ полза на онова отъ г-нъ Мирски, щото да се признае избора за законенъ и правиленъ по отношение на г-нъ Дим. Стояновъ, а другитѣ да се касиратъ, оставатъ само два прѣдложения. Второто е на г-на Пашева да се признае избора за редовенъ, като се утвърдятъ за избрани: Радановъ, Бърневъ и Д. Стояновъ. По реда си за вотирование иде предложението на г-на Мирски. Който не приема прѣдложението на г-на Мирски, да се признае Разградския изборъ за редовенъ и законенъ по отношение на Дим. Стояновъ, а по отношение на другитѣ да се касира, да си вдигне ржката. (Единъ вдига). Значи, приема се прѣдложението на г-на Мирски.

Г-да прѣдставители! Дневниятъ редъ е исчерпанъ. Съобщавамъ на Нар. Събрание, че е даденъ отъ г-на прѣдсѣдателя 10 дневенъ отпускъ на Луковитския народенъ прѣдставителъ г-на А. П. Семерджиева.

Желаетъ ли нѣкой отъ г-да прѣдставителитѣ да прѣдлага нѣщо за дневния редъ на идущето засѣдание?

Кр. Мирски: Азъ моля, да се тури на дневния редъ едно мое прѣдложение за разяснение алинея 4-а отъ чл. 58-й на Закона за задълженията и договоритѣ, относително гражданската отговорностъ на длъжностнитѣ лица.

Ат. Краевъ: Извѣстно ви е, г-да прѣдставители, че въ едно отъ минѣлитѣ засѣдания азъ прѣдставихъ на поч. бюро едно запитване къмъ г-на М-ра на Вътрѣшнитѣ Дѣла, и това мое запитване се отнася за Шуменски избори. Азъ желямъ г-нъ М-ръ да отговори на това ми запитване, прѣди 28-й Ноемврий.

Прѣдсѣд.: Г-нъ Краевъ, щомъ г-нъ М-ра бѣде готовъ да отговори, ще се тури този въпросъ на дневния редъ.

Ат. Краевъ: Азъ мисля, нѣма да има смисълъ, ако по извѣстни съображения, отговори слѣдъ 28-й Ноемврий.

Прѣдсѣд.: На дневния редъ за идущето засѣдание е първото четение прѣдложението на г-на Кр. Мирски. Другъ въпросъ на дневния редъ нѣма.

(Звъни). Засѣданието се закрива.

(Закрито въ 4 часа слѣдъ пладнѣ).

Прѣдсѣдатель: Д. Петковъ.

Секретари: { Зах. Градинаровъ.
Д-ръ А. Сарж-Ивановъ.
Д-ръ Т. Гатевъ.
Георги Попповъ.
Андрей Башевъ.
Кръстю Мирски.

Подпрѣдсѣдатели: { Хр. П. Никифоровъ.
М. Милевъ.

Секретари: { Д-ръ Л. Золотовичъ.
Д. Йовевъ.
Т. Шунтовъ.
П. Ц. Карамандраковъ.
Ст. Калчевъ.

За Началникъ на Степографическото Бюро: Хр. П. Константиновъ.